

PROGRAM DZIAŁANIA INSTYTUCJI KULTURY - STRATEGIA ROZWOJU CENTRUM KULTURY I SPORTU W GMINIE RAJCZA

„Dać ludziom kulturę, powiadał mój ojciec, to tyle, co dać im pragnienie. Reszta przyjdzie sama. Ale ty pełnym brzuchom ofiarowujesz gotowe już napoje (...). Twierdzisz, że staną się szlachetniejsi, jeżeli ich nasycisz darami: ależ oni od nadmiaru darów umierają! żyć można tylko tym, co człowiek przemienia i za co każdego dnia po trochu umiera, bo przemienia siebie samego. Wiedzą o tym dobre staruszki, które haftują aż do utraty wzroku. Ludzie im mówią, że trzeba szanować oczy. Ale wtedy przestają pełnić służbę i zostaje zniweczona przemiana, która nadawała sens ich życiu. W co się będą przemieniać wszyscy, których zamierzasz nasycić?”

Antoine de Saint-Exupery (Twierdza, CXCIV)

Strategia rozwoju jest podstawowym narzędziem procesu zarządzania strategicznego w danej instytucji i obszarze. Strategia jest wieloletnim programem, który diagnozuje problemy, słabe i mocne strony, wskazuje cele i kierunki rozwoju instytucji, w szczególności rozwoju infrastruktury technicznej oraz oferty społecznej, edukacyjnej i kulturalnej, promocyjnej i sportowej.

Podstawowym celem określonym w tym dokumencie, jest wyznaczenie kierunku rozwoju instytucji, jaką jest Centrum Kultury i Sportu w Gminie Rajcza. Mówi także o wyborze zadań i działań, jakie należy podjąć aby instytucja ta stała się nowoczesnym, innowacyjnym i kreatywnym centrum kultury dla naszej gminy, Centrum odpowiadającym na potrzeby środowiska lokalnego i wyzwania cywilizacyjne. Powinna przyczyniać się jednocześnie do rozwoju kultury i amatorskich ruchów artystycznych oraz zapewniać dostęp do szeroko rozumianej kultury i sztuki, być instytucją otwartą na zmieniające się potrzeby użytkowników w każdym przedziale wiekowym. Dokument ten określa również charakter i mechanizmy organizacyjne, prawne oraz finansowe, wdrażanie których pozwoli na podnoszenie jakości usług oferowanych przez CKiS w Gminie Rajcza, przystosowanych do współczesnych tendencji rozwoju instytucji kultury i sztuki oraz szeroko rozumianych profesji artystycznych.

Działalność Centrum Kultury i Sportu w Gminie Rajcza służy realizacji zadań Gminy w zakresie upowszechniania kultury oraz ożywiania lokalnych i regionalnych tradycji kulturowych. Prowadzi działalność kulturalną polegającą na tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury w szczególności poprzez:

- ♣ organizowanie wystaw artystycznych i wernisaży,
- ♣ organizowanie i wspieranie imprez artystycznych i rozrywkowych,
- ♣ prowadzenie zajęć i warsztatów artystycznych oraz kół zainteresowań,
- ♣ prowadzenie i organizowanie działalności zespołów muzycznych, tanecznych i folklorystycznych,
- ♣ promocję kultury Gminy Rajcza i lokalnych twórców kultury,
- ♣ tworzenie, udostępnianie i dokumentowanie dóbr i wartości kultury,
- ♣ edukację kulturalną i wychowanie przez sztukę,
- ♣ tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką,
- ♣ tworzenie warunków dla rozwoju folkloru, a także rękodzieła ludowego i artystycznego,
- ♣ rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych,
- ♣ upowszechnianie wiedzy o kulturze, w tym o kulturze regionalnej.

Centrum Kultury i Sportu w Rajczy musi współpracować z innymi instytucjami kultury, podmiotami prowadzącymi działalność kulturalną, stowarzyszeniami i związkami twórców i artystów oraz organami władz publicznych zajmujących się działalnością kulturalną, bo stanowi bardzo ważne ogniwo infrastruktury kulturalnej. Stawiamy sobie za cel zapewnienie szerokiego dostępu do dóbr kultury polskiej, naszej regionalnej ale i światowej, poprzez realizację różnego rodzaju imprez, koncertów, wydarzeń artystycznych, spotkań, udziału w targach promujących naszą Gminę. W swoim programie zakładamy realizację ważnych dla naszej Gminy wydarzeń, dzięki współpracy Wójta Gminy Rajcza i wykwalifikowanej kadry CKiS w Rajczy. Chcemy dołożyć starań w kierunku rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego, który w ostatnim czasie zaczyna odchodzić w niepamięć, choć dawniej głęboko zakorzeniony był w sercach nie tylko mieszkańców Gminy Rajcza ale okolic i innych rejonów Polski - chodzi o aktywowanie Festiwalu Amatorskich Zespołów Artystycznych (FAZA). Bardzo ważne jest, by Rajd Chłopski – impreza organizowana od lat na tak szeroką skalę, przyjęła nowy wyraz artystyczny, by została wzbogacona w wydarzenia przyciągające większą ilość turystów, ale by dla naszych mieszkańców stanowiła ofertę zachęcającą do poświęcenia jej czasu, w tym przez osobiste zaangażowanie. Będziemy dokładać starań, by ranga ważnej dla naszego regionu imprezy przyciągała coraz większe grupy zainteresowanych, w ten sposób popularyzując Rajczę. CKiS zamierza w najbliższym czasie zakupić wielomodułową scenę. Chcemy w każdym z sołectw realizować spotkania integracyjne z koncertami, występami okolicznościowymi, patriotycznymi i religijnymi. Poza tym, nabyty majątek będzie mógł stanowić narzędzie do uzyskiwania przychodów, poprzez jego wypożyczanie podmiotom zewnętrznym i obsługę. W ten sposób uda się pozyskać środki na realizację wydarzeń mniejszych rangą, czy wydruk materiałów promujących gminę (foldery, ulotki). Chcemy dołożyć wszelkich starań, by w najbliższym czasie rozwijać kanał na platformie YouTube, za pośrednictwem którego transmitowane będą wszystkie ważne wydarzenia jakie realizowane będą na terenie naszej Gminy, jak również wydarzenia online, prowadzone przez wzgląd na sytuację epidemiologiczną wywołaną koronawirusem. W ramach promocji naszej Gminy chcielibyśmy zrealizować wydarzenie, które, mamy nadzieję, na stałe wpisze się do kalendarza imprez cyklicznych, a mianowicie: „Polsko Posmakuj Prażucha”. Zaproszenie do organizacji i uczestnictwa w imprezie, skierowane będzie do wszystkich chętnych, zwłaszcza Kół Gospodyń Wiejskich z naszej Gminy. Na pewno będą realizowane te imprezy, które, biorąc pod uwagę zainteresowanie nimi, frekwencję,

wartość merytoryczną i artystyczną, zasługują na kontynuację. Być może nadany zostanie im nieco inny charakter, dokonane zostaną korekty oraz w miarę możliwości wzbogacony repertuar. Chcemy być obecni z mieszkańcami uczestnicząc w wydarzeniach tych proponowanych, jak i tych które miejsce w kalendarzu mają już od zawsze: kolędowanie w Święta Bożego Narodzenia z Chórem z Rajczy podczas spotkań opłatkowych Wójta Gminy Rajcza z mieszkańcami wszystkich sołectw, wypiekanie ciasteczek przy udziale Kół Gospodyń Wiejskich, mieszkańców i charytatywny cel ich sprzedaży, zdobienie pisanek i pieczenie bab wielkanocnych, konkurs na najpiękniejszą dekorację wielkanocnego stołu oraz najpiękniejszą palmę. Poza tym chcemy zorganizować Dzień Babci z różnymi atrakcjami, konkursami, występami artystycznymi wnuków, Dzień Kobiet z pokazem mody damskiej. W ramach realizacji zadań wynikających z zakresu działania CKiS, mającego na celu szeroko rozumianą promocję Gminy, chcielibyśmy zachęcić Koła Gospodyń Wiejskich do wspólnego przygotowywania starych, zapomnianych już potraw, charakterystycznych dla naszego regionu, zorganizować w ramach tego wydarzenia edukację regionalną, gdzie matki pokażą dzieciom, co dawniej w domach się jadło i jak przyrządzano i podawano posiłki - taki powrót do tradycji dawnego domu rodzinnego. Z kolei dla tatusiów i chłopców zostanie zorganizowane przedsięwzięcie: „Niedziela taty i syna” z licznymi konkurencjami sportowymi, z zakresu ogólnej wiedzy, sprawnościowymi ale i polegające na wspólnym radzeniu sobie w obowiązkach domowych, co zakończy pieczenie kielbasy przy ognisku. Zorganizowany zostanie także wielopokoleniowy bieg rodzinny.

CKiS w Gminie Rajcza zakupiło: zamki dmuchane, przenośnego grilla oraz maszynę do popcornu, by uatrakcyjnić imprezy i wydarzenia oraz, dzięki przychodom z ich użytkowania, pozyskiwać dodatkowe środki na bieżącą i statutową działalność Centrum. Do tej pory bowiem niewielkie wpływy pieniężne, uzyskiwane od firm świadczących usługi w przedmiotowym temacie, nie wystarczały nawet na konieczne opłaty, ponoszone w związku z realizacją imprez. Jest to sprzęt cieszący się dużą popularnością podczas imprez plenerowych, jest więc spora szansa, że inwestycja taka szybko się zwróci. Zakupiony na własność Centrum sprzęt będzie zarabiał na jego rzecz, bo można go będzie za ustalone kwoty wypożyczać innym podmiotom, określając w umowie wartość użyczenia, ewentualną kaucję oraz warunki właściwego użytkowania i zabezpieczenia po stronie wypożyczającego. Z wyposażenia będą mogły skorzystać także nasze lokalne podmioty tj. szkoły, organizacje, czy Koła Gospodyń Wiejskich wszystkich sołectw.

Głównym zadaniem, jakie stawiamy sobie, spośród ważnych dla jednostki, jest współpraca i szeroko rozumiana promocja naszego regionu i folkloru w Polsce oraz poza jej granicami. Będziemy dążyć do wszelkich starań, by pozyskać partnerów zagranicznych, którzy w ramach międzynarodowej wymiany, będą zainteresowani udziałem w festiwalach folklorystycznych, różnego rodzaju targach promocyjnych, imprezach integracyjnych. W tym aspekcie szczególnie położyliśmy nacisk na utworzenie właściwego kanału współpracy i dialogu z zespołami regionalnymi naszej Gminy. Połączenie współpracy we wspólnym celu, jakim jest promocja własnej organizacji a przez to i miejscowości, na pewno przełożą się na sukcesy, w tym możliwość wyjazdu za granicę, wspólne warsztaty śpiewu i tańca. Z efektów współpracy skorzystają zarówno mieszkańcy gminy, jak i turyści. Zamierzamy, w wielu przypadkach kontynuując dotychczasową działalność placówki, wracać do korzeni, do tradycji dawnego domu, obrzędowości, języka, kultury i obyczajowości. Ważne jest kontynuowanie tradycji i dbanie o przekazane dobra dziedzictwa kulturowego, by zostało dla następnych pokoleń. To są aspekty stanowiące o naszej unikatowości, oryginalności. Tutaj zamierzam wykorzystać nasze unikatowe zespoły dziadów noworocznych i przebierańców. Obecnie zespoły te zostały wpisane na listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego Ministerstwa Kultury a jednocześnie starają się o wpis na listę UNESCO. Nie musimy się unifikować z większością, by mieć klienta i odbiorcę wydarzeń. Dziś właśnie turyści poszukują tradycyjnych miejsc, potraw, warsztatów,

nauki rzemiosła, przedstawiając wartość oryginalnych przedmiotów, w wytworzeniu których często mieli swój udział, nad powszechnie dostępne. Staramy się zaspokoić zapotrzebowania turystów poprzez umieszczanie w sieci informacji dotyczących szlaków turystycznych, baz noclegowych oraz informacji zachęcających ich do pobytu na terenie naszej gminy. Dołożymy wszelkich starań by pracować na narzędziach nowoczesnych, uatrakcyjnających do tej pory realizowane wydarzenia, gwarantując właściwe zachowanie ważności i oryginalności dóbr przekazanych.

Nie ukrywamy konieczności modyfikacji, innego i świeżego spojrzenia na to, co było realizowane do tej pory.

Chcemy, by uczestnikami i odbiorcami wydarzeń, organizowanych w Gminie byli też ludzie młodzi. Chcemy być konkurencją dla tego wszystkiego, co dziś młodego człowieka kusi. Dlatego tradycję musimy połączyć z nowoczesnością, starać się być na bieżąco z trendami i technicznymi rozwiązaniami.

Chcemy więc, na możliwie najwyższym poziomie :

- ♣ organizować wystawy artystyczne i wernisaże, koncerty
- ♣ organizować projekcje filmów,
- ♣ organizować i wspierać imprezy artystyczne i rozrywkowe,
- ♣ prowadzić zajęcia i warsztaty artystyczne oraz koła zainteresowań,
- ♣ prowadzić działalności zespołów muzycznych, tanecznych i folklorystycznych,
- ♣ promować kulturę naszej gminy i lokalnych twórców kultury, poprzez organizację wydarzeń kulturalnych w poszczególnych sołectwach,
- ♣ tworzyć, udostępniać i dokumentować dobra i wartości kultury,
- ♣ prowadzić działania z zakresu edukacji kulturalnej i wychowania przez sztukę,
- ♣ stwarzać warunki dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką,
- ♣ stwarzać warunki dla rozwoju folkloru, a także rękodzieła ludowego i artystycznego, rozpoznawać, rozbudzać i zaspokajać potrzeby oraz zainteresowania kulturalne,
- ♣ upowszechniać wiedzę o kulturze regionu oraz atrakcjach turystycznych.

PROMOCJA - cele

Promowanie szeroko pojętej kultury z naciskiem na tradycje regionalne i lokalne – przystąpienie do własnego programu w Ramach Godów Żywieckich i Tygodnia Kultury Beskidzkiej

Promowanie Gminy Rajcza, jej historii, zabytków oraz innych dóbr dziedzictwa kulturowego tutaj zmierzamy wykorzystać historyczne aspekty Transwersalnej Linii kolejowej które liczy już sobie 135 lat. Do wykorzystania perły architektury dworcowej oraz uruchomienie pociągów RETRO które cieszą się ogromnym zainteresowaniem miłośników kolei.

Promowanie i wspieranie rozwoju turystyki oraz atrakcji turystycznych Gminy Rajcza.

Zapewnienie bezpłatnego dostępu do różnego rodzaju wydarzeń artystycznych oraz z zakresu szeroko pojętej sztuki.

Tworzenie przyjaznej atmosfery i spełnianie oczekiwań odbiorców sztuki i kultury.

Stworzenie dogodnych warunków dla dzieci, młodzieży i osób starszych do angażowania się w przedsięwzięcia związane z amatorskim ruchem artystycznym.

Umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełnego dostępu do świadczonych usług oraz otoczenie ich szczególną troską.

Dbanie o zachowanie tożsamości kulturowej, przynależności do społeczności lokalnej oraz patriotyzmu lokalnego.

Podnoszenie w społeczności lokalnej poziomu wiedzy i umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii, zwłaszcza w dziedzinie kultury.

Promowanie zachowań proekologicznych.

Podnoszenie poziomu wiedzy na temat tradycji kultywowanych na terenie Gminy Rajcza.

Gromadzenie oraz inwentaryzacja regionalnych i lokalnych dzieł artystycznych.

Dbanie o rozwój pracowników CKiS i stworzenie im możliwie najdogodniejszych warunków rozwoju i podnoszenie kwalifikacji zawodowych i umiejętnościowych .

SPORT

Głównym celem programu rozwoju sportu w gminie Rajcza, jest umożliwienie jak najszerszej grupie mieszkańców uczestnictwa w zajęciach sportowych oraz zainteresowanie ich jakąkolwiek aktywnością ruchową. Warunkiem osiągnięcia celu jest realizacja następujących priorytetów:

- ♣ uświadomienie roli sportu w zdrowiu i życiu,
- ♣ wyrobienie wśród dzieci i młodzieży nawyku trwałej troski o swoje ciało, zdrowie i sprawność fizyczną,
- ♣ przygotowanie dzieci i młodzieży do trwałego uczestnictwa w kulturze fizycznej,
- ♣ stworzenie warunków wyrównywania różnic w rozwoju fizycznym dzieci i młodzieży z różnych środowisk, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych,
- ♣ zagwarantowanie jednakowego dostępu do zorganizowanych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży
- ♣ zwiększenie dostępności do obiektów i urządzeń sportowych, doskonalenie kadry nauczycielsko – trenerskiej,
- ♣ rozwój sportu organizowanego w szkołach oraz sportu pozaszkolnego, wyrobienie nawyku dbania o kondycję fizyczną wśród osób dorosłych,
- ♣ promocja sportu i zdrowego stylu życia wśród dzieci, młodzieży, dorosłych oraz osób niepełnosprawnych

Ważnym partnerem samorządu w osiągnięciu celu głównego winny być stowarzyszenia kultury fizycznej działające na terenie gminy Rajcza oraz kadra trenersko – nauczycielska, pracująca

w szkołach. Wsparcie organizacyjno – finansowe Gminy powinno umożliwić im zaangażowanie w realizację programu.

Zakładane zadania i cele opisane powyżej stanowią dokument dynamiczny i otwarty. Będzie podlegać aktualizacji, w zależności od zmian zachodzących wewnątrz gminy oraz w jej otoczeniu.

Rozwianie imprez sportowych w dziedzinie kolarstwa górskiego, rodzinnych i indywidualnych Rajdów Nordic Walking a także zimowych sportów biegowych ski-turowych oraz narciarstwa alpejskiego.

Doskonałe ukształtowanie terenu i znakomite warunki śniegowe worka Raczańskiego będą wykorzystywane do sportów ekstremalnych w tym crossów enduro oraz śnieżnych safari na skuterach. Sporty te cieszą się coraz większą popularnością więc staną się magnesem dla mieszkańców oraz turystów.

CKiS w Rajczy realizuje dużą część działań statutowych w sieci, aby w ten sposób zaspokoić zapotrzebowanie mieszkańców na kulturę i rozrywkę w czasach pandemii, organizuje e- konkursy oraz wydarzenia online. Centrum Kultury nastawia się na poszerzanie kompetencji w celu lepszego wpasowania się w wymagania i potrzeby mieszkańców i turystów.

p.o. DYREKTOR
Centrum Kultury i Sportu
w Rajczy

mgr Czesław Fratusik

.....
p.o. Dyrektor Centrum Kultury i Sportu w Rajczy